

**УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО
ГОСПОДАРСТВА**

Сучасний стан та процес здійснення господарювання в Україні мінливістю, неоднозначністю, нестабільністю та труднощами, наслідком чого є високий ступінь невизначеності зовнішнього середовища та ускладнення відносин між учасниками господарської діяльності. Розуміння сутності ризиків, правильне оцінювання й управління останніми дає змогу уникнути або значно зменшити неминучі втрати, які виникають у суб'єктів господарювання, тому, на нашу думку, сьогодні одним із першочергових завдань постає завдання зниження та мінімізації ризиків.

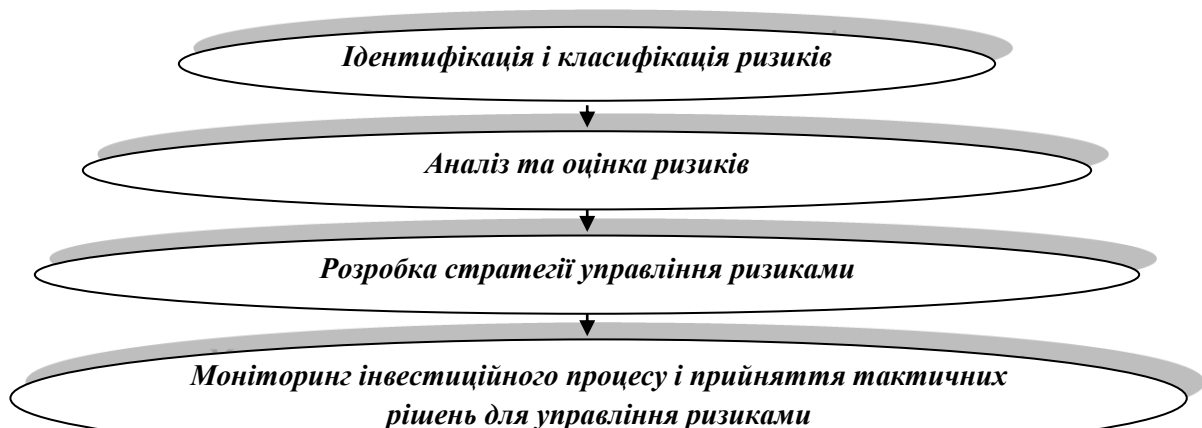
Вірогідність ризику в ринкових умовах господарювання є дуже високою, причому чим вищий ризик, тим більший очікуваний прибуток. Наразі як світовий, так і локальний ринки стають все більше не управління. Головна мета ризик-менеджменту полягає у досягненні стабільності [1]. У цих умовах менеджер, який уникає ризикових рішень, стає не вигідним, а іноді й небезпечним для підприємства, призводить його до застою і втрати конкурентоспроможності. З розширенням зони ризикових ситуацій ризик-менеджмент стає об'єктивно необхідним і дуже значущим елементом оптимального співвідношення між прибутком та втратами за настання ризикових подій [2]. Необхідно постійно коригувати систему дій з позицій максимуму прибутку. Тому особливу увагу приділяють постійному удосконаленню управлінню ризиками – ризик-менеджменту.

Ризик-менеджмент – це система оцінки та управління ризиком і фінансовими відносинами, які виникають у процесі ведення бізнесу [3]. На ступінь та величину ризику реально впливати через фінансовий механізм, який впроваджується в життя за допомогою фінансового менеджменту. Цей досить специфічний механізм управління ризиком, як пише А.М. Литовських, і є ризик-менеджмент [3].

Ризик-менеджмент складається з двох під систем: керуючої підсистеми (суб'єкт управління) та керованої підсистеми (об'єкт управління) [4]. Основні етапи циклу управління інвестиційними ризиками представлені на рис. 1.

Об'єктом управління в ризик-менеджменті є ризик, що виникає за економічних відносин між господарюючими суб'єктами, зокрема між страхувальником та страховиком, кредитором та боржником, між підприємцями (партнерами, конкурентами) та ін.

Суб'єкт управління в ризик-менеджменті – це спеціальна група людей (фінансовий менеджер, спеціаліст зі страхування та ін.), яка за допомогою різних прийомів та засобів управлінського впливу здійснює ціліспрямоване функціонування об'єкта управління [5].

Рис. 1. Спрощена схема процесу ризик-менеджменту (джерело: розроблено автором)

До функцій суб'єкту управління відносять: прогнозування, регулювання, координація, стимулювання, контроль [6]. Функції керуючої підсистеми також полягають в організації: розв'язанні ризику, роботи щодо зниження величини ризику, процесу страхування ризику, економічних відносин, зв'язків між суб'єктами господарювання. Процес управління незалежно від змісту завжди передбачає отримання, передачу, обробку та використання інформації [7]. Саме суб'єкт управління відіграє дуже велику роль у переобробці даних, у здійсненні та прийнятті управлінських рішень.

Таким чином, дослідження сучасних концептуальних підходів до управління ризиком дали можливість сформулювати сукупність способів та методів комплексної системи ризик-менеджменту. До ключових моментів, що визначають особливості формування останньої на підприємствах, можна віднести процес управління ризиками господарської діяльності, який можна представити у вигляді таких етапів: визначення мети ризикованих подій; діагностика проблеми; аналіз ризиків; визначення ризик-позиції підприємства на основі результатів оцінки ризиків; розробка та впровадження основної програми дій щодо коригування ступеня ризику; моніторинг і контроль процесу управління ризиками та відповідних їм ключових процесів.

Список використаних джерел:

1. *Управление инвестициями. [В 2 томах]. / [В. В. Шеремет, В. М. Павлюченко, В. Д. Шапиро и др.]. – М. : Высшая школа, 1998. – Т. 1 – 416 с.*
2. *Балабанов И. Т. Риск-менеджмент / И. Т. Балабанов. – М. : Финансы и статистика, 2001. – с. 345.*
3. *Литовських А. М. Финансовый менеджмент / А. М. Литовських. – Таганрог : Изд-во ТРТУ. – 2004. – 214 с.*
4. *Царев В. В. Оценка экономической эффективности инвестиций / В. В. Царев. – СПб : Питер, 2004. – 464 с.*
5. *Нікітіна А. В. Теоретичні засади управління ризиками в умовах глобалізації світового господарства / А. В. Нікітіна // Східна Європа: економіка, бізнес та управління : наук.-практ. журнал. – Дніпропетровськ : ДВНЗ «ПДАБА», 2016. – Випуск 2 (02). – С. 47-52.*
6. *Гриньова В. М. Проблеми розвитку інвестиційної діяльності : [монографія] / В. М. Гриньова, Т. І. Лепейко. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 464 с.*
7. *Нікітіна А. В. Ризик – менеджмент у системі управління підприємств в умовах невизначеності / А. В. Нікітіна, О. М. Шершенюк // Економіка: Проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. – Випуск 237: В 6 т. – Т. IV. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. – С. 1020-1026.*